

и съборна църква и не щѣхъ да припознахъ властолюбіе-то на Римски-тъ патриарси Това се случи на 1054 лѣто. Отъ тогава вѣче вселенска-та църква Христова трѣбаше да се раздѣли на двѣ враждебни една на друга църкви: на Источна или православна католическа, и на Западна-католическа.

Теофилактъ. Той е светителствовалъ на Охридска-та патриаршія къдѣ край-тъ на 11-тии и начяло-то на 12-тии вѣкъ. Теофилактъ е извѣстенъ съ многобройни-тъ си списанія, които въ минѣлии вѣкъ сѣ съборани всички-тъ заедно и сѣ издадени въ четири голѣми книги (фоліанти ¹²). Между тѣзи списанія има: тълкованіе на свещенно-то писаніе отъ старіи и новіи завѣтъ, едно списаніе за въспитаніето на царски-тъ сынове, едно похвално слово Императору Алексію Комнену и много писма, които сѣ писани, по-вѣче-то, до тогавашнитѣ Константинополски министри. — Особенно важни сѣ зарадъ насъ тѣзи писма, защото въ нихъ ся добръ описва състояніе-то на Български-тъ области въ онова време. — Тамъ тогава сѣ нападали отъ къмъ Дунавъ, който Византійска-та имперія не е была въ състояние да варди добръ, нападами сѣ разни хищни дружини, Печенѣги и Половци или Кумане, които съ своитѣ грабежи и лютости сѣ правили голѣмо разореніе на Българе-тъ. Беззащитни-тъ селски жители принѣдени сѣ были да бѣгътъ отъ тѣхъ по гори-тъ и коріи-тъ, тъй щото много села сѣ были съвсѣмъ опустѣли. Въ едно писмо Теофилактъ се оплаква, че варваре-тъ не сѣ оставяли намира и храмове-тъ Божіи, много църкви, даже въ околности-тъ на Охрида, сѣ были ограбени отъ тѣхъ, много пакъ сѣ были и разорени съвсѣмъ. На

¹²) Theophylacti archiepiscopi Bulgariae opera ed Rubeis et Finetti Venetiae.